

GRENSLOOS ZEE-LAND

OP-POLDEREN, MEE-SLIBBEN, OM-DIJKEN, OP-ZOUTEN & AAN-ZOETEN

RIJKE DELTA

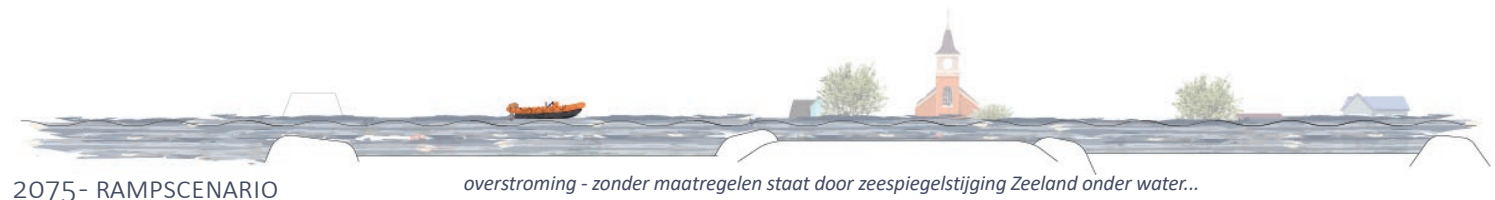
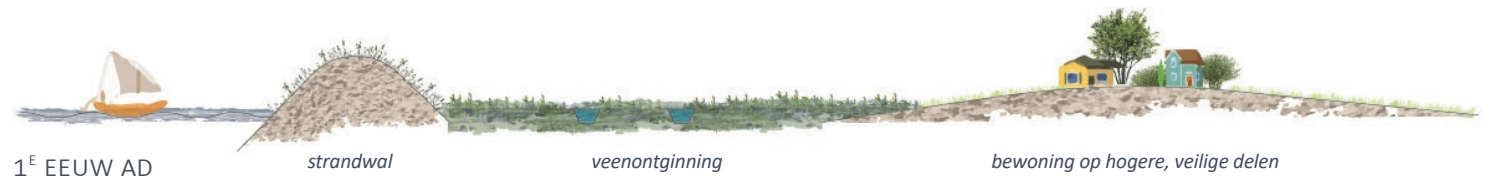
De delta; een dynamisch landschap dat is ontstaan onder invloed van het getij. Waar rijke gronden en wateren kansen bieden voor een welvarend bestaan.

In de afgelopen 2000 jaar hebben de Zeeuwen hier op ingenieuze wijze land gewonnen. Geschikt om te wonen en om landbouw te bedrijven; te kunnen leven.

Maar de situatie veranderd, zeespiegelstijging vormt een reële dreiging: één dijkdoorbraak en alles wat met eigen handen is gemaakt, valt in het water. De landbouwgronden zijn onderhevig aan verzilting, inklinking en zijn economisch niet langer rendabel. Blijven pompen en ophogen van dijken is niet langer de oplossing.

Zeeland zit op slot. Het systeem loopt vast. Het landschap heeft een *reset* nodig, om vervolgens de motor opnieuw te laten lopen.

Want Zeeuwen moeten ook in de toekomst in Zeeland kunnen wonen!

GRENSLOOS ZEE-LAND

Door de dynamiek en natuurlijke processen van de Delta te omarmen geven we richting aan nieuwe ontwikkelingen. Samen met technische innovatie dient dit als basis voor de noodzakelijke reset. Grenzen tussen land en water vervagen en worden veranderlijk. Ontwikkelingen waarbij aanspraak wordt gemaakt op de innovatiekracht van de Zeeuwen en beleidsmakers. Een andere kijk op o.a. politieke en beleidskundige grenzen zal noodzakelijk zijn.

Samen leven met de dynamiek van de delta wordt de nieuwe standaard.

Vijf landschapsvormende processen worden als reset ingezet voor een betere balans tussen zee en land: op-zouten, mee-slibben, om-dijken, aan-zoeten en op-polderen (zie p.4). Het resultaat: veilige plekken om te leven en je brood te verdienen, voor de volgende generaties Zeeuwen.

Dit gebeurt niet overal tegelijk, maar gefaseerd en gecontroleerd. Aan de Westerschelde wordt een robuuste aanpak ingezet, waar de grens tussen zee en land stevig wordt vormgegeven. Aan de zijde van de Oosterschelde hebben natuurlijke processen de overhand en ontstaat een zachte overgang tussen zee en land.

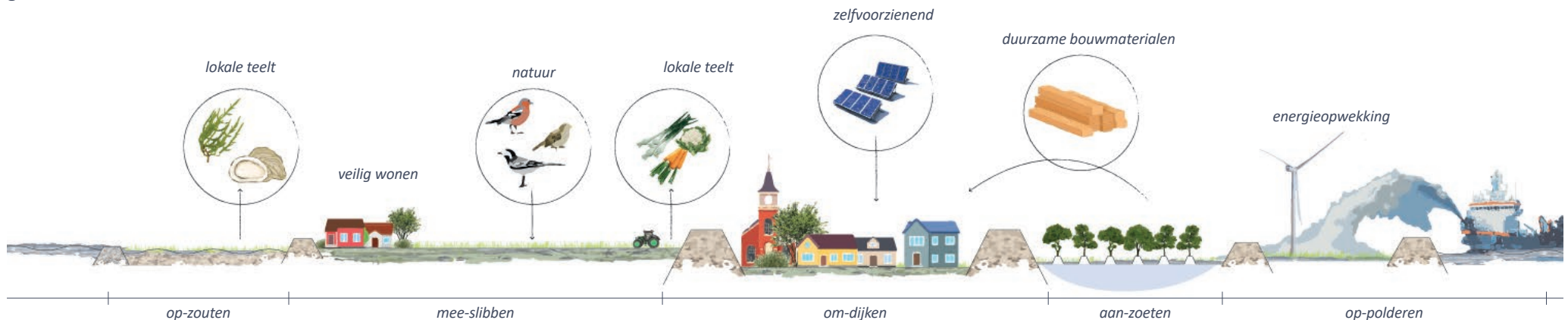
De reset biedt ruimte voor innovatieve aquacultuur, energiewinning, slib-zuivering en natuurontwikkeling. Interessant voor huidige bewoners, maar ook voor pioniers die onderdeel willen uitmaken van dit veranderende landschap. Het leven in kleine steden en dorpen kent grote aantrekkingskracht. Door toename van het aantal eenpersoonshuishoudens zal de vraag naar woningen verder groeien. Samen leven en zorgen voor elkaar zal hierin een grote rol spelen.

Zeeland kan hier antwoord op geven, met haar kleinschalige bebouwingsstructuren, een groot gemeenschapsgevoel en een bijzonder aantrekkelijke ligging in de delta.

De woonomgeving zal zich verplaatsen naar nieuwe veilige plekken in het landschap. Bouwen doen we biobased met lokaal geproduceerde, duurzame materialen. Rekening houdend met de mogelijkheid tot circulair gebruik.

We bewegen met de getijden mee, leven samen met de natuur en oogsten wat we nodig hebben.

In de komende 100 jaar transformeert Zeeland naar een leefbaar landschap waarin economische kansen, wonen, werken en natuurontwikkeling hand in hand gaan.

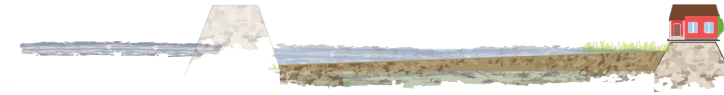

LANDSCHAPSVORMENDE PROCESSEN

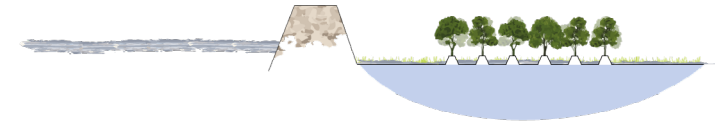
OP-ZOUTEN

Innovatieve zoute teelt in het kleinschalige landschap van Walcheren.

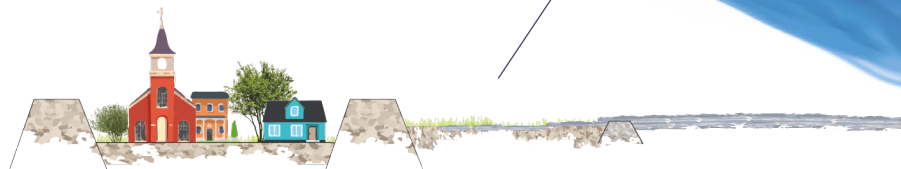
MEE-SLIBBEN

Ophogen van grond door toelaten natuurlijke getijdendynamiek.

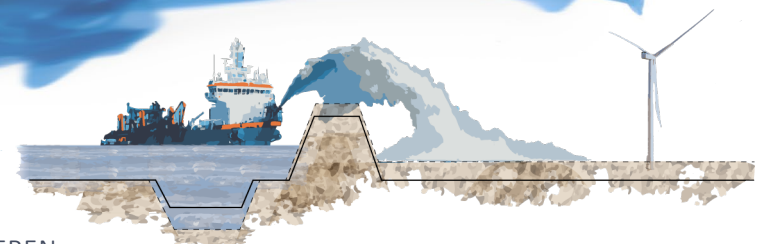
AAN-ZOETEN

Productie in een nat gebied waardoor zoet water wordt vastgehouden.

OM-DIJKEN

Veilig wonen achter een hoge dijk.

OP-POLDEREN

Inzetten van baggerslib voor het ophogen van het land achter de dijk.

OP-ZOUTEN

Behoud kenmerkende structuren

Wonen op kreekruggen zolang het nog kan

Aquacultuur op de zoute gronden

5 | GRENULOOS ZEE-LAND | OP-ZOUTEN

Van oudsher zijn kreekruggen de hoogste en veilige plekken in het Zeeuwse landschap. De daartussen gelegen poelgronden hebben een groot risico op overstroming en zijn onderhevig aan sterke verzilting. Het kenmerkende akkerbouwlandschap zal mee veranderen naar een Zee-Land dat wordt gekenmerkt door innovatieve vormen van aquacultuur, gevoed met zout water. Zo blijft het landschappelijke karakter in stand, kan men de komende 50 jaar nog veilig wonen op de kreekruggen en wordt er gewerkt aan een duurzame toekomst. Uiteindelijk slaat de balans om en zijn hier andere maatregelen nodig om het land leefbaar te houden.

MEE-SLIBBEN

Wonen op nieuwe
veilige gronden

Natuurlijke ophoging
van het land

Ruimte voor natuur

Leven met en van
het landschap

Kleinschalige
(duurzame) landbouw

6 | GRENULOOS ZEE-LAND | MEE-SLIBBEN

Door aan de Oosterschelde het effect van getijden gecontroleerd toe te laten in het landschap wordt sediment afgezet en kan het land stijgen; landspiegelstijging. Dit proces heeft zich op verschillende plekken in de delta al bewezen. Gebieden die hiermee ontstaan bieden kans voor natuurontwikkeling, aquacultuur en (kleinschalige) landbouw. Tijdens het proces kan hier tijdelijk niet worden gewoond, daarom zal dit proces gefaseerd, polder voor polder, plaatsvinden. Bij voldoende ophoging worden dit nieuwe veilige plekken waar men kan leven.

OM-DIJKEN

Middelburg
achter de dijk

Het hart van Walcheren
beschermen met een dijk

7 | GRENSLOOS ZEE-LAND | OM-DIJKEN

huidige situatie

2070 - hogere dijk rondom belangrijke kernen

2120 - wonen achter de nieuwe hoge dijk

Om het economisch en cultuurhistorisch hart van Zeeland te beschermen kiezen we voor omdijking als kustverdediging. Als een bastion in de dynamische delta. Door de totale lengte van de harde kustverdediging te laten inkorten is een dergelijke maatregel mogelijk en toekomstbestendig. Achter de hoge dijk van Middelburg en Vlissingen blijven we veilig wonen.

AAN-ZOETEN

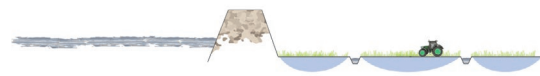

Vasthouden van regenwater draagt bij aan het groeien van de zoetwaterbel

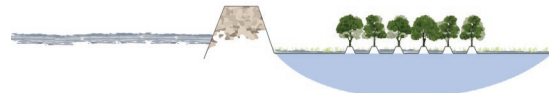
Aantrekkelijke plek voor vogelaars en recreanten

Houtproductie voor het bouwen van biobased woningen

8 | GRENSLAOS ZEE-LAND | AAN-ZOETEN

huidige situatie - pompen voor intensieve landbouw

2070 - 2120 zoetwaterbel drukt op het zoute water

Er wordt gestopt met het droogpompen van polders voor de landbouw, om verzilting tegen te gaan. Door rabatbossen in te zetten wordt er meer regenwater vastgehouden, waardoor de zoetwaterlens zal groeien. Deze bossen dienen als productie voor duurzame bouwmaterialen, te gebruiken bij de bouw van nieuwe woningen. Voor de natuur bieden ze een interessante en waardevolle biotoop, het bewijs dat natuur en landbouw samen kunnen ontwikkelen.

OP-POLDEREN

Polders ophogen met baggerspecie

Een tijdelijk energielandschap

Wonen op het nieuwe veilige land

Zuiverend landschap

Gebruik maken van bestaande structuren

9 | GREINSLAOS ZEE-LAND | OP-POLDEREN

Het baggerslib dat vrijwel dagelijks uit de Westerschelde wordt gehaald om de vaargeul begaanbaar te houden, zetten we in om het land achter de dijk op te hogen. Tijdens dit proces wordt het landschap benut voor het op innovatieve wijze winnen van wind- en zonne-energie. Natuurlijke processen zorgen ervoor dat vervuild slib wordt gezuiverd, waardoor de hoger gelegen gronden over 50 jaar geschikt zijn voor landbouw en bewoning. Langs de kustzone blijft een harde grens tussen zee en land zichtbaar.

HET VERVOLG...

In de tweede ronde ontwikkelen we onze processen als case-study op een aantal locaties. In gesprek met bewoners en deskundigen ontwikkelen we een realiseerbaar plan. Het uitzetten in tijd zal hierbij een belangrijke rol spelen.

Door in gesprek te gaan met boeren willen we meer inzicht krijgen in de toekomst die er ligt in deze sector. Zo kunnen we ook economisch perspectief bieden aan de lokale ondernemers.

Met overheden gaan we in gesprek om te onderzoeken in hoeverre politieke en beleidsgrenzen kunnen vervagen. Hoe is het beleidsmatig vast te leggen dat in de toekomst wonen, werken en natuur samen op kunnen gaan?

Om het proces van mee-slibben te versnellen gaan we onderzoeken hoe de Deltawerken kunnen dienen als 'sedimentmotor'. Hoe kunnen deze waterwerken ook in de toekomst een bijdrage blijven leveren aan de toekomstige veiligheid?

Ook willen we onderzoeken hoe het systeem van op-slibben kan worden toegepast als extra kustverdediging ten westen van Walcheren.